บทที่ 7

ฮีป (Heaps) และ คิวที่มีลำดับความสำคัญ (Priority Queues)

คิวที่มีลำดับความสำคัญ (Priority Queue) เป็นคิวประเภทหนึ่งที่การให้บริการผู้ที่อยู่ในคิวไม่ได้ใช้หลักการมาก่อนรับบริการก่อน (First Come, First Serve หรือ First In, First Out — FIFO) แต่จะให้บริการผู้ที่มีความสำคัญสูงสุด (highest-priority) ซึ่งการพิจารณาความสำคัญของสมาชิกที่อยู่ในคิว ขึ้นอยู่กับระบบงานที่นำเอาคิวประเภทนี้ไปใช้ เช่น คิวของผู้รอรับการรักษาในห้องอุบัติเหตุ (emergency room) ของโรงพยาบาล หมอจะต้องให้การรักษาผู้มีอาการหนักที่สุดก่อน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุดในคิว โดยใช้ขั้นตอนวิธีแบบฮีป (heap)

7.1 ฮีป (Heaps)

นิยาม7.1 ฮีป เป็นต้นไม้ทวิภาคเกือบสมบูรณ์ (nearly complete binary tree) ที่มีคุณสมบัติว่า ค่าของข้อมูลที่เก็บที่โหนด i ใด ๆ ต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับค่าข้อมูลที่เก็บอยู่ที่โหนดลูกทางซ้าย และทางขวาของโหนด i เสมอ

ตัวอย่าง 7.1 ตัวอย่างแสดงต้นไม้ทวิภาคเกือบสมบูรณ์ ที่เป็นฮีป

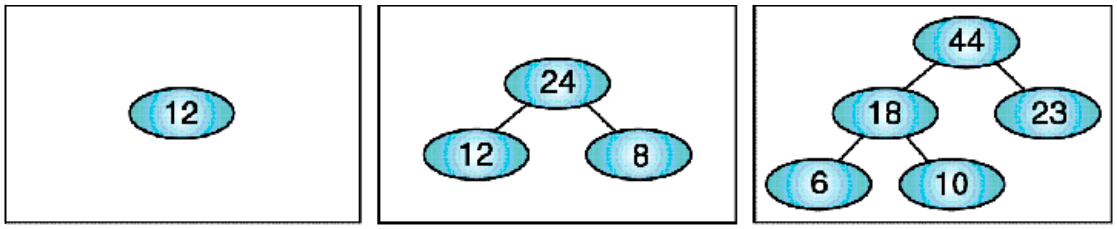

(a) (b) (c)

รูปที่ 7.1 ฮีปที่มีความสูงเป็น 0, 1, และ 2 ตามลำดับ

7.2 การจัดเก็บฮีปในโครงสร้างอาเรย์

เนื่องจากฮีปเป็นต้นไม้ทวิภาค แต่มีคุณลักษณะพิเศษที่ทำให้สามารถนำไปจัดเก็บในโครงสร้างอาเรย์ ณ ตำแหน่งเฉพาะของแต่ละสมาชิกได้ ดังนี้

เมื่อ i เป็น ดัชนีที่บอกตำแหน่งของข้อมูลในอาเรย์ จะได้ว่า

1. *Parent (i)* = $\frac{i}{2}$ *(พ่อของโหนด i)*
2. *Left (i)* = $2i$ *(ลูกทางซ้ายของโหนด i)*
3. *Right (i)* = $2i + 1$ *(ลูกทางขวาของโหนด i)*

หมายเหตุ โปรแกรมภาษาจาวาที่เราเขียน เริ่มเก็บข้อมูลในอาเรย์ตำแหน่งที่ 1

ตัวอย่าง 7.2 แสดงการนำสมาชิกของฮีปในรูปที่ 7.2 ไปเก็บในอาเรย์ จะได้ดังรูปที่ 7.3

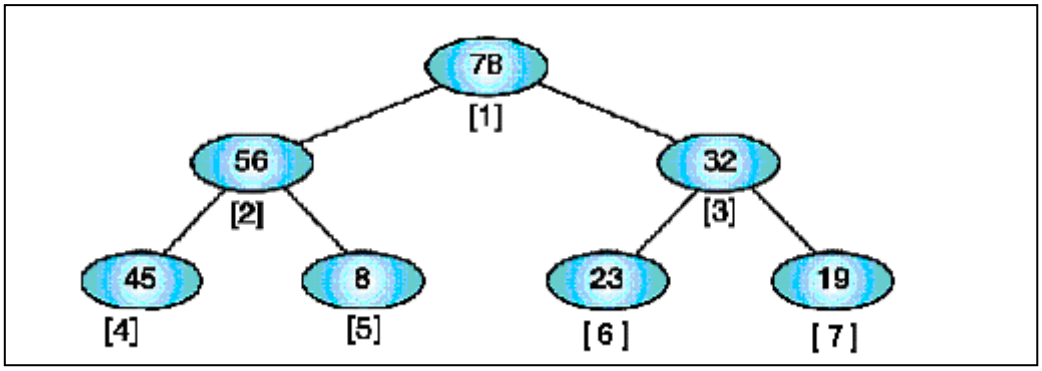

รูปที่ 7.2 ฮีปที่มีความสูงเป็น 2

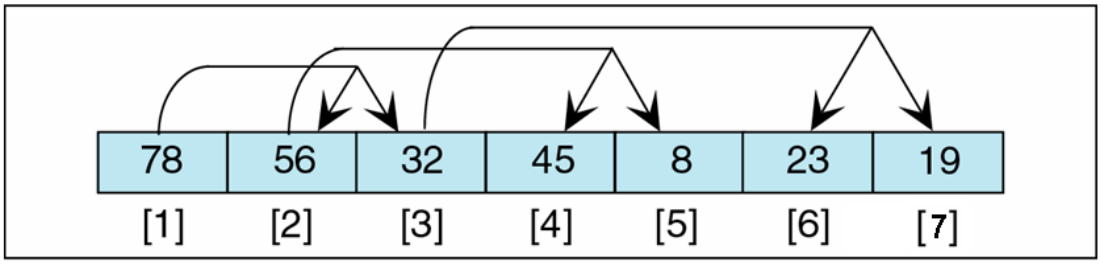

รูปที่ 7.3 อาเรย์ที่จัดเก็บข้อมูลในฮีปของรูปที่ 7.2

ถึงแม้จะใช้อาเรย์ในการจัดการกับฮีป แต่เนื่องจากฮีปเป็นต้นไม้ทวิภาค จึงเรียกแต่ละสมาชิกของฮีปว่า โหนด

7.3 การดำเนินการกับฮีป

7.3.1 การเพิ่มโหนดใหม่

การเพิ่มโหนดสามารถทำได้ดังนี้

1. เพิ่มสมาชิกใหม่เข้าไปที่ตำแหน่งต่อจากข้อมูลตัวสุดท้ายของอาเรย์
2. ทำการปรับต้นไม้ให้มีคุณสมบัติเป็นฮีป โดยทำการปรับตั้งแต่โหนดที่เพิ่มใหม่กับโหนดพ่อแม่ ถ้าข้อมูลที่โหนดพ่อแม่มีค่าน้อยกว่าโหนดใหม่ให้สลับค่าข้อมูล แล้วทำการเปรียบเทียบกับโหนดพ่อแม่ในลำดับถัดขึ้นไปเรื่อยๆ และสลับที่ข้อมูลจนกระทั่งถึงรากของต้นไม้

ตัวอย่าง 7.3 แสดงการเพิ่มโหนดใหม่ที่มีค่าข้อมูลเป็น 95 เข้าไปในฮีปในรูปที่ 7.4 (ก) และทำการปรับฮีป (Heapify) ด้วย method trickleUp ( ) ตามลำดับ

วิธีทำ H = {82,70,51,63,55,37,10,43,27,30,34}

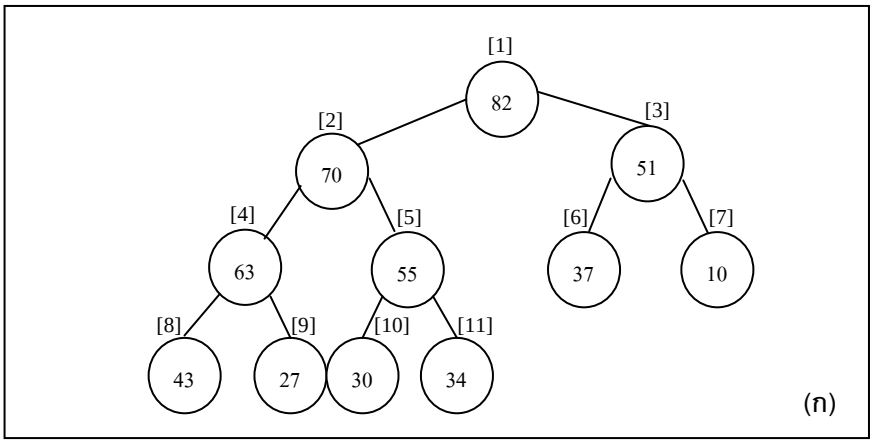

1. เพิ่มโหนดที่ 12 ให้ H[12] = 95

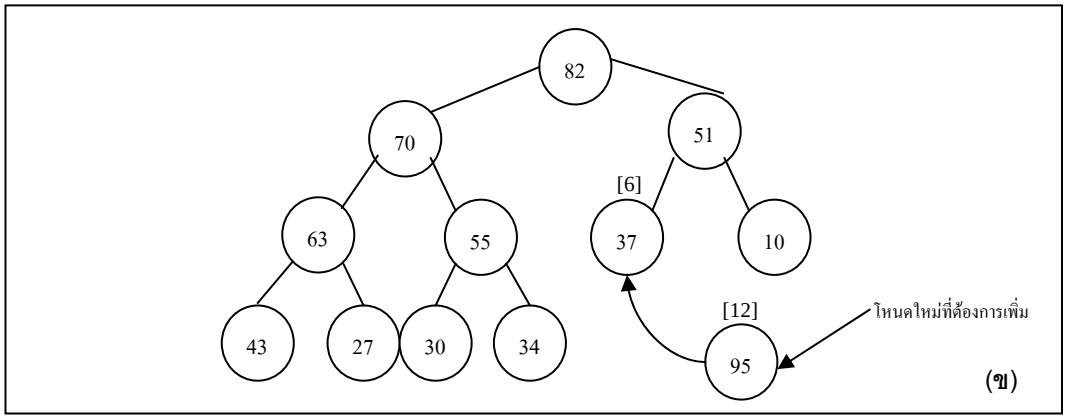

2. เปรียบเทียบ H[12] กับโหนดพ่อ H[6] ถ้า H[12] > H[6] ให้สลับค่ากัน

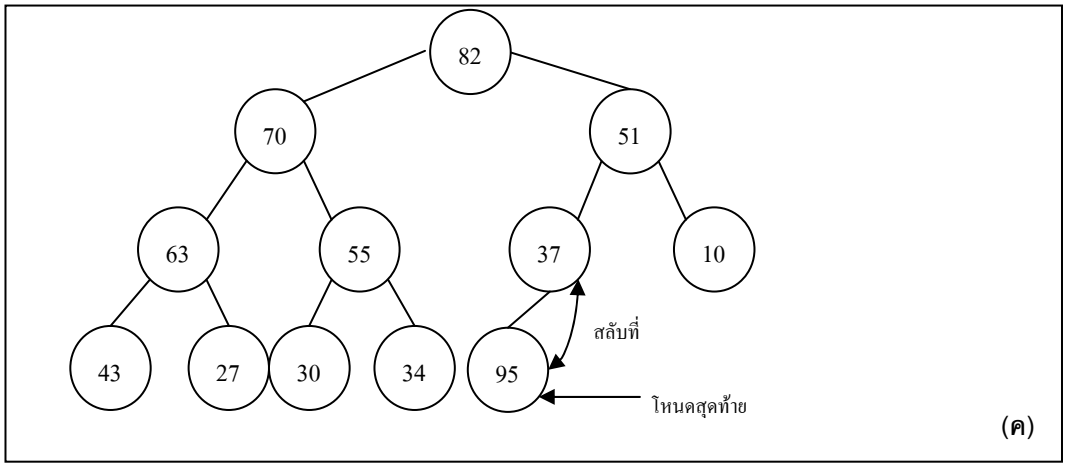

3. เปรียบเทียบ H[6] กับโหนดพ่อ H[3] ถ้า H[6] > H[3] ให้สลับค่ากัน

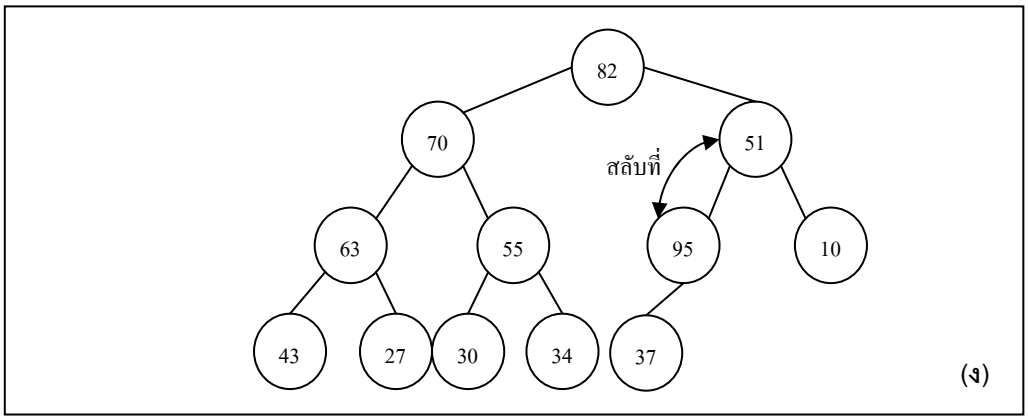

4. เปรียบเทียบ H[3] กับโหนดพ่อ H[1] ถ้า H[3] > H[1] ให้สลับค่ากัน

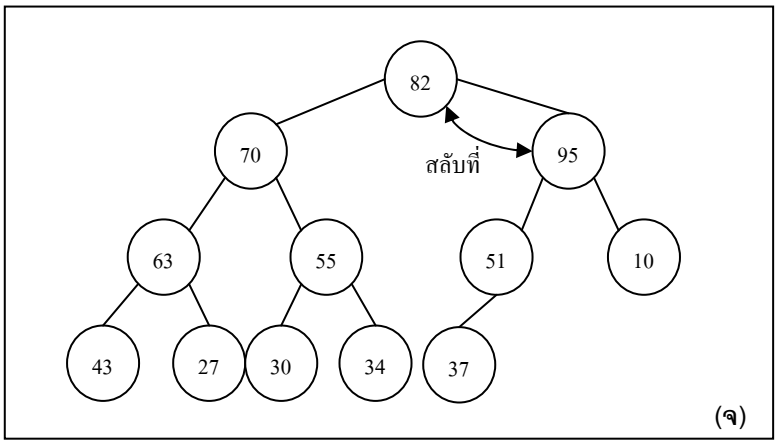

5. เปรียบเทียบไปเรื่อยจนถึงโหนดราก (H[1]) จะได้ว่า H[1] มีค่ามากสุด

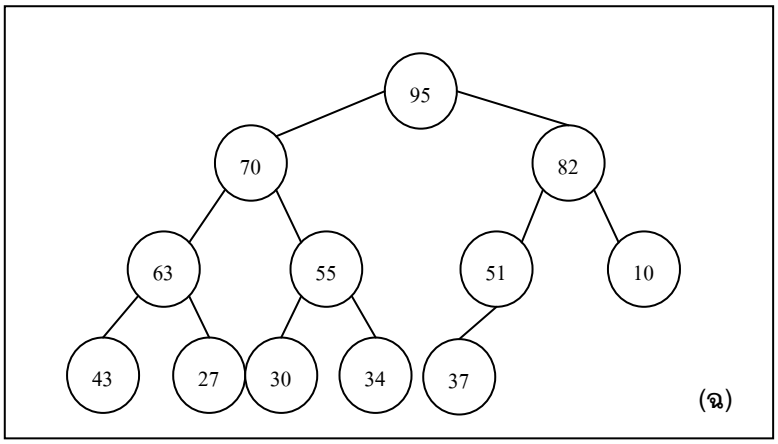

รูปที่ 7.4 แสดงการเพิ่มโหนดใหม่เข้าไปในฮีป

7.3.2 การลบโหนดออกจากฮีป

การลบโหนดออกจากฮีป เป็นการนำสมาชิกที่มีค่าข้อมูลมากที่สุดออกจากฮีป ซึ่งโหนดที่มีค่าข้อมูลมากที่สุดจะอยู่ที่รากของฮีป (ต้นไม้) เสมอ

ให้ n เป็นจำนวนสมาชิกทั้งหมดในอาเรย์ heapArray ที่ใช้เก็บข้อมูลในฮีป

ขั้นตอนในการลบโหนดที่มีค่าข้อมูลมากที่สุด เป็นดังนี้

1. ลบข้อมูลออกจากรากของต้นไม้ (maxNode = heapArray [1])
2. นำข้อมูลจากโหนดสุดท้ายไปเก็บไว้ที่ราก (แทนที่ข้อมูลที่ลบออกไป) heapArray[1] = heapArray [n]
3. ทำการปรับต้นไม้ โดยสลับข้อมูลที่โหนดรากกับโหนดลูกไปเรื่อยๆ ด้วย method trickledown( ) จนกระทั่งต้นไม้ผลลัพธ์เป็นฮีป นั่นคือ (ค่าข้อมูลที่โหนด i ใดๆ จะมีค่ามากกว่าเท่ากับข้อมูลที่โหนดลูกทางซ้ายและโหนดลูกทางขวา)

ตัวอย่าง 7.4 แสดงการลบโหนดที่มีค่ามากที่สุดออกจากฮีป และทำการปรับฮีป (heapify) โดย method trickledown( ) ตามรูป 7.5

<u>วิธีทำ</u> 1. ลบข้อมูลออกจากรากของต้นไม้ แล้วนำข้อมูลจากโหนดสุดท้ายไปเก็บไว้ที่ราก คือ ให้ H[1] = H[12]

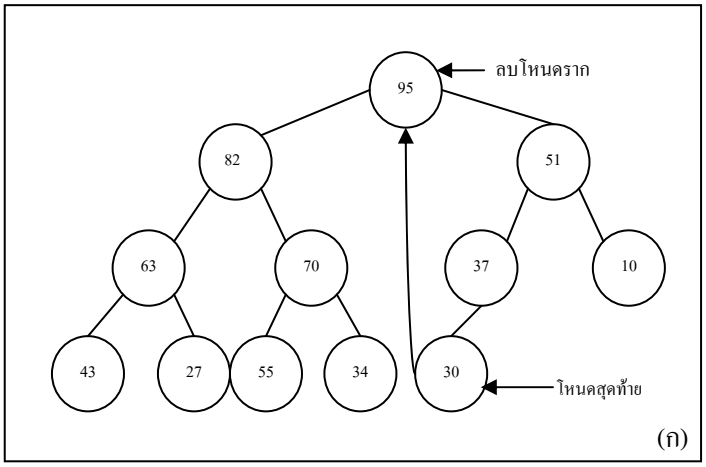

2. เปรียบเทียบลูกซ้ายหรือลูกขวาของ H[1] ว่าโหนดใดมีค่ามากกว่ากัน H[2] > H[3] ให้สลับค่า H[1] กับ H[2]

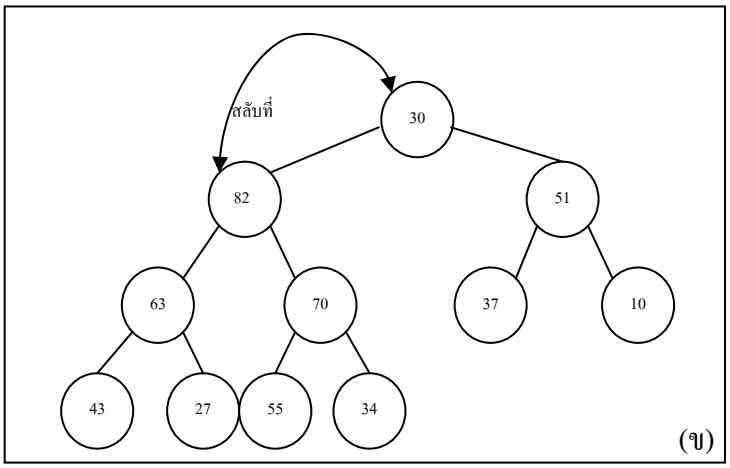

3. เปรียบเทียบลูกซ้ายหรือลูกขวาของ H[2] ว่าโหนดใดมีค่ามากกว่ากัน H[5] > H[4] ให้สลับค่า H[2] กับ H[5]

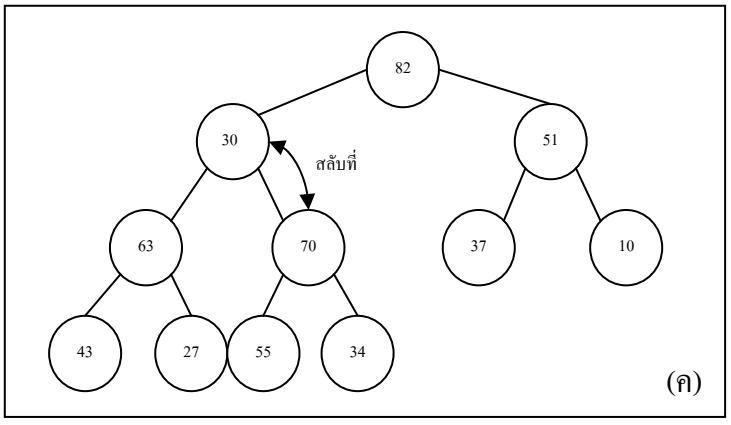

4. เปรียบเทียบลูกซ้ายหรือลูกขวาของ H[5] ว่าโหนดใดมีค่ามากกว่ากัน H[10] > H[11] ให้สลับค่า H[5] กับ H[11]

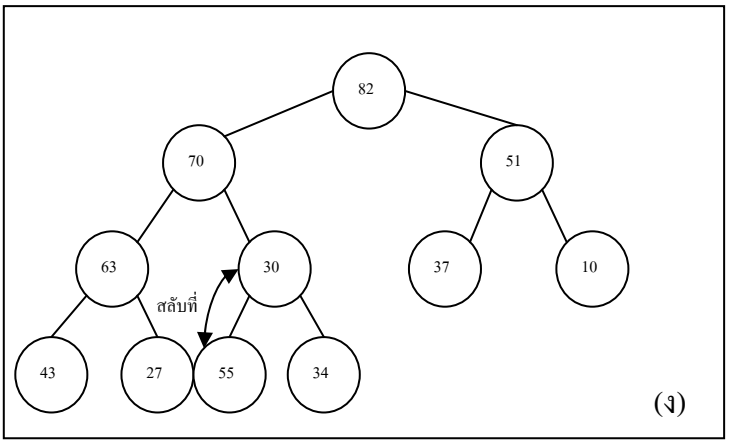

5. ทำไปเรื่อยๆ จนถึงโหนดที่ไม่มีลูกแล้ว จนได้ heap ที่สมบูรณ์

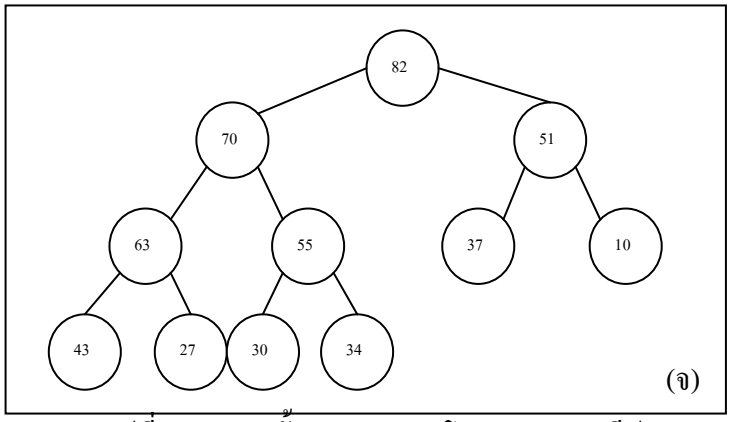

รูปที่ 7.5 แสดงขั้นตอนการลบโหนดออกจากฮีป

7.3.3 การเปลี่ยนแปลงค่า key

ถ้าค่าที่เปลี่ยนใหม่มีค่ามากกว่าค่าเดิมก็ให้ทำการ trickleUp( ) แต่ถ้าค่าที่เปลี่ยนใหม่มีค่าน้อยกว่าค่าเดิมก็ให้ทำการ trickleDown( )

ตัวอย่าง 7.5 ค่าใน heap เดิม คือ H={95,70,62,63,55,51,10,43,27,30,34,37} ต้องการเปลี่ยนค่า H[10] จาก 30 เป็น 80

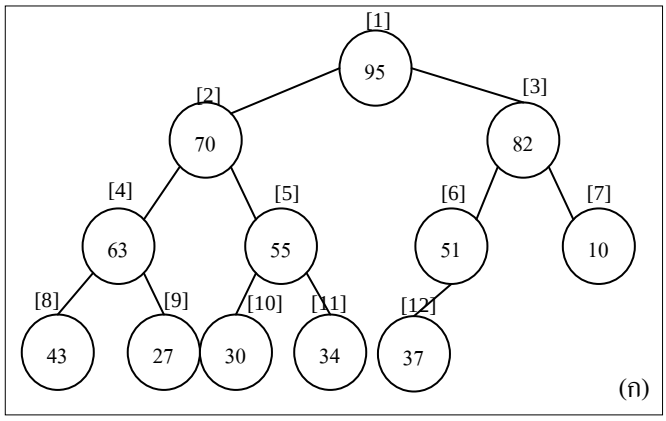

วิธีทำ ให้ H[10] = 80 และ เนื่องจากค่าที่เปลี่ยนใหม่มีค่ามากกว่าค่าเดิม เรียก method trickle Up( ) จนได้คุณสมบัติของ heap ตามรูป 7.6

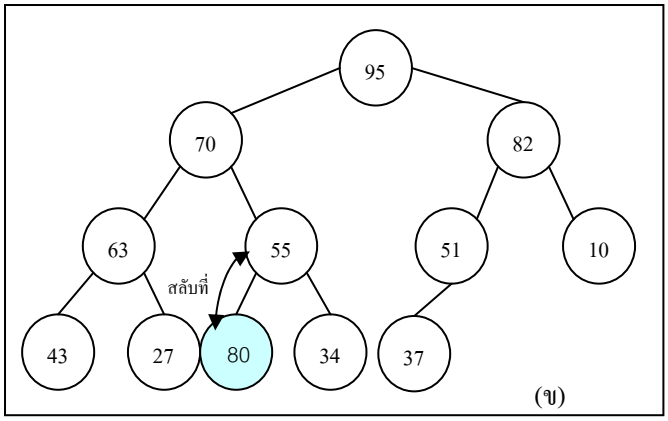

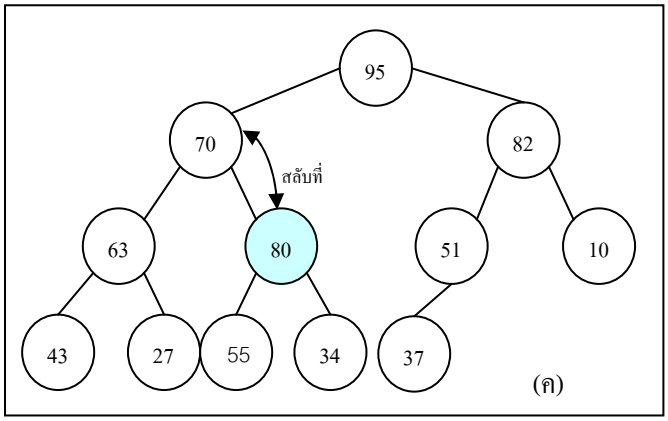

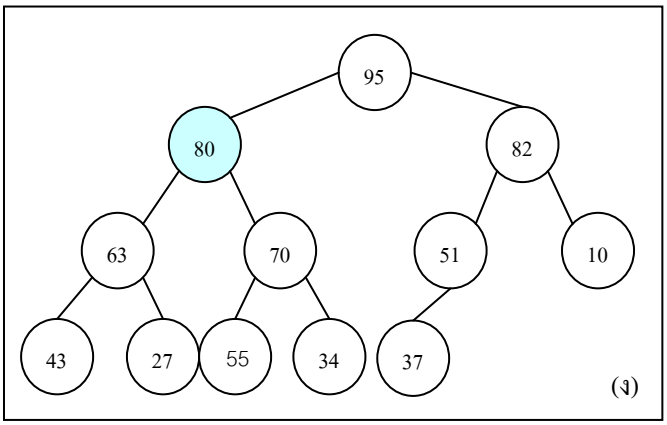

<u>รูปที่ 7.6</u> แสดงการเปลี่ยนค่า key โหนดที่ 10 จาก 30 เป็น 80

โปรแกรม 7.1 Heap.java แสดงการสร้างคลาส Heap และ การดำเนินการกับ Heap

```
// heap.java
// demonstrates heaps
// to run this program: C>java HeapApp
import java.io.*;               // for I/O
import java.lang.Integer;       // for parseInt()
////////////////////////////////////////////////////////////////
class Node
  {
  public int iData;             // data item (key)
  public Node(int key)          // constructor
    { iData = key; }
  }  // end class Node
////////////////////////////////////////////////////////////////
class Heap
  {
  private Node[] heapArray;
  private int maxSize;          // size of array
  private int currentSize;      // number of nodes in array
// -------------------------------------------------------------
  public Heap(int mx)           // constructor
    {
    maxSize = mx;
    currentSize = 1;
    heapArray = new Node[maxSize];  // create array
    }
// -------------------------------------------------------------
  public boolean isEmpty()
    { return currentSize==1; }
// -------------------------------------------------------------
  public boolean insert(int key)
    {
    if(currentSize==maxSize)
      return false;
    Node newNode = new Node(key);
    heapArray[currentSize] = newNode;
    trickleUp(currentSize++);
    return true;
    }  // end insert()
// -------------------------------------------------------------
  public void trickleUp(int index)
    {
    int parent = (index) / 2;
    Node bottom = heapArray[index];
```

```
    while( index > 1 &&  heapArray[parent].iData < bottom.iData )
      {
            heapArray[index] = heapArray[parent];  // move it down
             index = parent;
             parent = (parent) / 2;
      }  // end while
    heapArray[index] = bottom;
    }  // end trickleUp()
// -------------------------------------------------------------
  public Node remove()          // delete item with max key
    {                           // (assumes non-empty list)
    Node root = heapArray[1];
    heapArray[1] = heapArray[--currentSize];
    trickleDown(1);
    return root;
    }  // end remove()
// -------------------------------------------------------------
  public void trickleDown(int index)
    {
    int largerChild;
    Node top = heapArray[index];       // save root
    while(index <= currentSize/2)      // while node has at
      {                                //    least one child,
      int leftChild = 2*index;
      int rightChild = leftChild+1;
                                       // find larger child
      if(rightChild < currentSize &&  // (rightChild exists?)
          heapArray[leftChild].iData <   heapArray[rightChild].iData)
        { largerChild = rightChild;  }
      else
        { largerChild = leftChild; }
      If  ( top.iData >= heapArray[largerChild].iData)          // top >= largerChild?
           break;                 // shift child up
      heapArray[index] = heapArray[largerChild];
      index = largerChild;           // go down
      }  // end while
    heapArray[index] = top;          // root to index
    }  // end trickleDown()
// -------------------------------------------------------------
  public boolean change(int index, int newValue)
    {
      if(index<1 || index>=currentSize)
```

```
            return false;
         int oldValue = heapArray[index].iData;  // remember old
         heapArray[index].iData = newValue;  // change to new
        if(oldValue < newValue)             // if raised,
            trickleUp(index);               // trickle it up
        else                                // if lowered,
            trickleDown(index);             // trickle it down
      return true;
      }  // end change()
// -------------------------------------------------------------
   public void displayHeap()
      {
      System.out.print("heapArray: ");    // array format
      for(int m=1; m<currentSize; m++)
        if(heapArray[m] != null)
          System.out.print( heapArray[m].iData + " ");
        else
          System.out.print( "-- ");
      System.out.println();
      // heap format
      int nBlanks = 32;
      int itemsPerRow = 1;
      int column = 0;
      int j = 1;                        // current item
      String dots = "................................";
      System.out.println(dots+dots);      // dotted top line

      while(currentSize > 1)              // for each heap item
        {
          if(column == 0)                 // first item in row?
             for(int k=0; k<nBlanks; k++)  // preceding blanks
                System.out.print(' ');
                                  // display item
           System.out.print(heapArray[j].iData);
          if(++j == currentSize)          // done?
               break;
          if(++column==itemsPerRow)       // end of row?
           {
             nBlanks /= 2;                // half the blanks
             itemsPerRow *= 2;            // twice the items
             column = 0;                  // start over on
             System.out.println();        //    new row
           }
```

```
            else                        // next item on row
              for(int k=0; k<nBlanks*2-2; k++)
                System.out.print(' ');     // interim blanks
          }  // end while
        System.out.println("\n"+dots+dots); // dotted bottom line
      }  // end displayHeap()
  // --------------------------------------------------------------
  }  // end class Heap
////////////////////////////////////////////////////////////////
class HeapApp
  {
        public static int h[] = {82,70,51,63,55,37,10,43,27,30,34};
        public static void main(String[] args) throws IOException
       {
            int value, value2, i;
            Heap theHeap = new Heap(31);  // make a Heap; max size 31
            boolean success;
          for(i=0;i<11;++i){
             theHeap.insert(h[i]);   }        // insert 10 items
          while(true)                  // until [Ctrl]-[C]
          {
             putText("Enter first letter of ");
             putText("show, insert, remove, change: ");
            int choice = getChar();
            switch(choice)
              {
                case 's':                     // show
                   theHeap.displayHeap();
                   break;
                case 'i':                     // insert
                   putText("Enter value to insert: ");
                  value = getInt();
                  success = theHeap.insert(value);
                  if( !success )
                      putText("Can't insert; heap is full" + '\n');
                  break;
               case 'r':                     // remove
                  if( !theHeap.isEmpty() )
                        theHeap.remove();
                   else
                        putText("Can't remove; heap is empty" + '\n');
                   break;
              case 'c':                     // change
```

```
                    putText("Enter index of item: ");
                    value = getInt();
                    putText("Enter new priority: ");
                    value2 = getInt();
                    success = theHeap.change(value, value2);
                    if( !success )
                        putText("Can't change; invalid index" + '\n');
                    break;
                default:
                    putText("Invalid entry\n");
            }  // end switch
        }  // end while
    }  // end main()
// --------------------------------------------------------------
  public static void putText(String s)
    {
        System.out.print(s);
        System.out.flush();
    }
//--------------------------------------------------------------
  public static String getString() throws IOException
    {
    InputStreamReader isr = new InputStreamReader(System.in);
    BufferedReader br = new BufferedReader(isr);
    String s = br.readLine();
    return s;
    }
//--------------------------------------------------------------
  public static char getChar() throws IOException
    {
    String s = getString();
    return s.charAt(0);
    }
//--------------------------------------------------------------
  public static int getInt() throws IOException
    {
    String s = getString();
    return Integer.parseInt(s);
    }
//--------------------------------------------------------------
 }  // end class HeapApp
```

Outputs

```
Enter first letter of show, insert, remove, change: s
heapArray: 82 70 51 63 55 37 10 43 27 30 34
.....................................................................
                        82
            70                      51
      63          55          37          10
  43      27      30      34
.....................................................................
Enter first letter of show, insert, remove, change: i
Enter value to insert: 95
Enter first letter of show, insert, remove, change: s
heapArray: 95 70 82 63 55 51 10 43 27 30 34 37
.....................................................................
                        95
            70                      82
      63          55          51          10
  43      27      30      34      37
.....................................................................
Enter first letter of show, insert, remove, change: r
Enter first letter of show, insert, remove, change: s
heapArray: 82 70 51 63 55 37 10 43 27 30 34
.....................................................................
                        82
            70                      51
      63          55          37          10
  43      27      30      34
.....................................................................
Enter first letter of show, insert, remove, change: i
Enter value to insert: 95
Enter first letter of show, insert, remove, change: s
heapArray: 95 70 82 63 55 51 10 43 27 30 34 37
.....................................................................
                        95
            70                      82
      63          55          51          10
  43      27      30      34      37
.....................................................................
Enter first letter of show, insert, remove, change: c
Enter index of item: 10
Enter new priority: 80
Enter first letter of show, insert, remove, change: s
heapArray: 95 80 82 63 70 51 10 43 27 55 34 37
.....................................................................
                        95
            80                      82
      63          70          51          10
  43      27      55      34      37
.....................................................................
```

7.4 การเรียงลำดับแบบฮีป (Heap Sort)

โครงสร้างข้อมูลฮีปเป็นโครงสร้างข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการเรียงลำดับข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เราเรียกการเรียงลำดับโดยใช้โครงสร้างข้อมูลฮีปว่า การเรียงลำดับแบบฮีป

การเรียงลำดับแบบฮีปดำเนินการโดยเพิ่มข้อมูลที่ยังไม่ได้เรียงลำดับเข้าไปในอาเรย์ของฮีปทีละตัว ด้วยเมท็อด insertAt() หลังจากนั้นใช้กระบวนการ trickledown( ) เพื่อจัดให้เป็นไปตามคุณสมบัติของ heap จากนั้นนำข้อมูลที่มีค่ามากที่สุดออกจากฮีปทีละตัว ด้วยเมท็อด remove( )โดยนำสมาชิกที่ดึงออกตัวแรกไปเก็บไว้ที่ตำแหน่งในอาเรย์ที่มีดัชนีสูงสุด นำสมาชิกที่ดึงออกตัวที่สองไปไว้ที่ตำแหน่งในอาเรย์ที่มีดัชนีสูงสุดรองลงมา ดำเนินเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งฮีปเป็นฮีปว่าง จะได้ข้อมูลในอาเรย์เรียงลำดับจากน้อยไปหามากตามต้องการ

ตัวอย่าง 7.6 กำหนดอาเรย์ A ดังนี้

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	4	1	3	2	16	9	10	14	8	7

<u>วิธีทำ</u>

1. เรียกเมท็อด insertAt() ในการเพิ่มสมาชิกของอาเรย์เข้าไปในฮีป จะได้ผลลัพธ์ ดังรูปที่ 7.7 (ก)

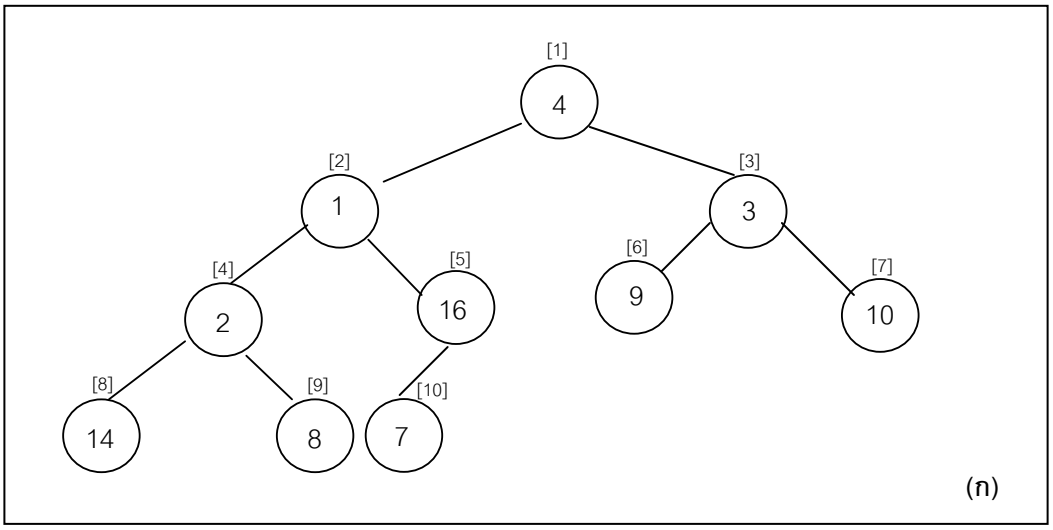

2. เรียก method trickledown ( ) เพื่อปรับให้ได้คุณสมบัติของ heap

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	16	14	10	8	7	9	3	2	4	1

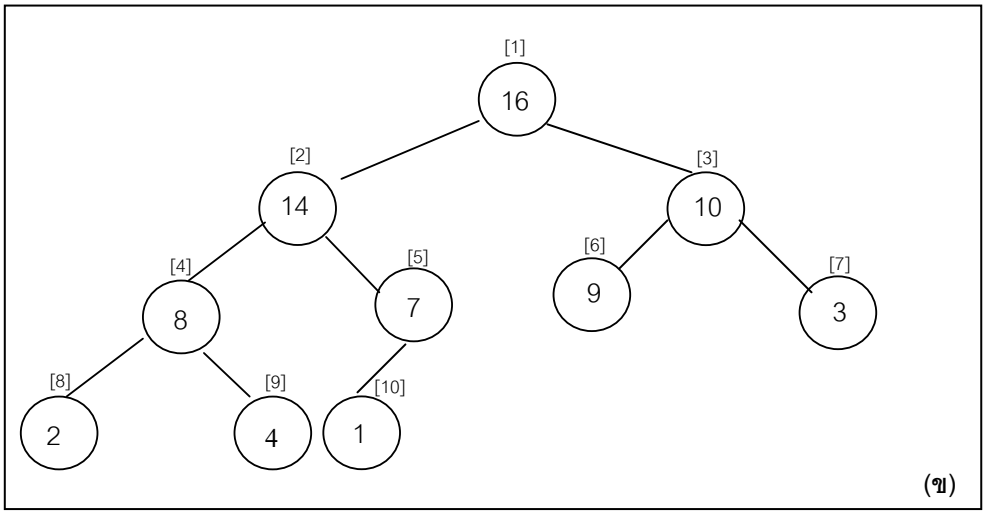

3. ดึงค่า H[1] ออกด้วยการ remove( ) แล้วเก็บค่าที่ไว้อาเรย์ตัวสุดท้าย H[10] ด้วย method insertAt( )

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	14	8	10	4	7	9	3	2	1	16

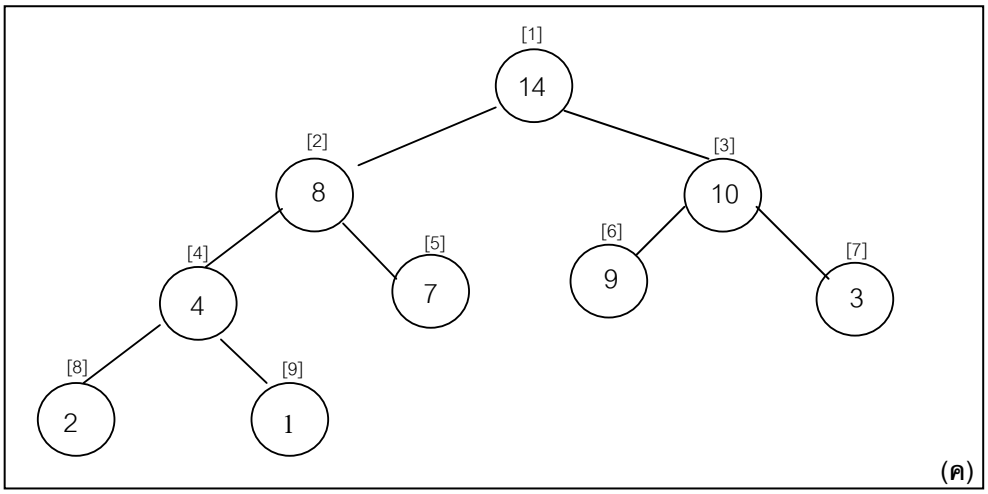

4. ดึงค่า H[1] ออกด้วยการ remove( ) แล้วเก็บค่าที่ไว้อาเรย์ตัวสุดท้าย H[9] ด้วย method insertAt(9)

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	10	8	9	4	7	1	3	2	14	16

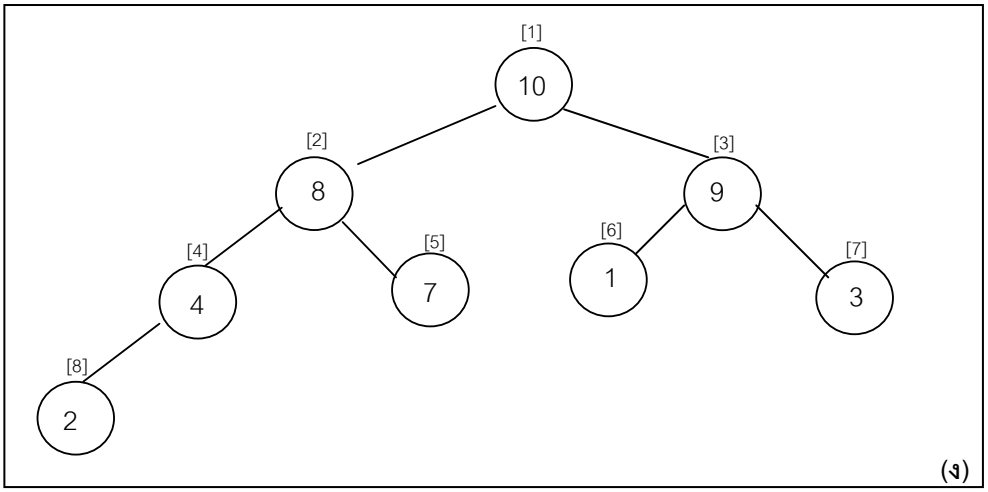

5. ทำซ้ำดึงค่า H[1] ออกด้วยการ remove( ) แล้วเก็บค่าที่ไว้อาเรย์ตัวสุดท้าย H[8] ด้วย method insertAt(8)

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	9	8	3	4	7	1	2	10	14	16

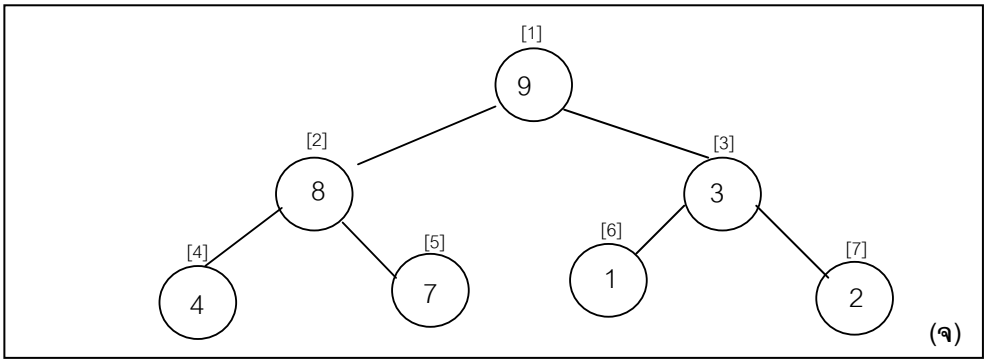

6. ทำซ้ำเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนครบทุกจำนวน

index	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	9	8	3	4	7	1	2	10	14	16
	8	7	3	4	2	1	9	10	14	16
	7	4	3	1	2	8	9	10	14	16
	4	3	2	1	7	8	9	10	14	16
	3	2	1	4	7	8	9	10	14	16
	2	1	3	4	7	8	9	10	14	16
	1	2	3	4	7	8	9	10	14	16
	1	2	3	4	7	8	9	10	14	16

รูปที่ 7.7 แสดงการเรียงลำดับ Heapsort

โปรแกรม 7.2 HeapSort.java

```
// heapSort.java
// demonstrates heap sort
// to run this program: C>java HeapSortApp
import java.io.*;               // for I/O
import java.lang.Integer;       // for parseInt()
////////////////////////////////////////////////////////////////
class Node
  {
  public int iData;             // data item (key)
  public Node(int key)          // constructor
    { iData = key; }
  }  // end class Node
////////////////////////////////////////////////////////////////
class Heap
  {
  private Node[] heapArray;
  private int maxSize;          // size of array
  private int currentSize;      // number of items in array
// -------------------------------------------------------------
  public Heap(int mx)           // constructor
    {
    maxSize = mx;
    currentSize = 1;
    heapArray = new Node[maxSize];
    }
// -------------------------------------------------------------
  public Node remove()          // delete item with max key
    {                           // (assumes non-empty list)
    Node root = heapArray[1];
    heapArray[1] = heapArray[--currentSize];
    trickleDown(1);
    return root;
    }  // end remove()
// -------------------------------------------------------------
  public void trickleDown(int index)
    {
    int largerChild;
    Node top = heapArray[index];       // save root
    while(index <= currentSize/2)      // not on bottom row
      {
      int leftChild = 2*index;
      int rightChild = leftChild+1;
                                 // find larger child
```

```
      if(rightChild < currentSize &&   // right ch exists?
            heapArray[leftChild].iData <   heapArray[rightChild].iData)
        largerChild = rightChild;
      else
        largerChild = leftChild;
                                  // top >= largerChild?
      if(top.iData >= heapArray[largerChild].iData)
        break;
                                  // shift child up
      heapArray[index] = heapArray[largerChild];
      index = largerChild;            // go down
      }  // end while
    heapArray[index] = top;           // root to index
    }  // end trickleDown()
// -------------------------------------------------------------
  public void displayHeap()
    {
    int nBlanks = 32;
    int itemsPerRow = 1;
    int column = 0;
    int j = 1;                        // current item
    String dots = "................................";
    System.out.println(dots+dots);      // dotted top line

    while(currentSize > 1)            // for each heap item
      {
      if(column == 0)                 // first item in row?
        for(int k=0; k<nBlanks; k++)  // preceding blanks
          System.out.print(' ');
                                  // display item
      System.out.print(heapArray[j].iData);

      if(++j == currentSize)          // done?
        break;

      if(++column==itemsPerRow)       // end of row?
        {
        nBlanks /= 2;                 // half the blanks
        itemsPerRow *= 2;             // twice the items
        column = 0;                   // start over on
        System.out.println();         //    new row
        }
      else                        // next item on row
```

```
          for(int k=0; k<nBlanks*2-2; k++)
            System.out.print(' ');     // interim blanks
        }  // end for
      System.out.println("\n"+dots+dots); // dotted bottom line
      }  // end displayHeap()
// --------------------------------------------------------------
   public void displayArray()
      {
      for(int j=1; j<maxSize; j++)
        System.out.print(heapArray[j].iData + " ");
      System.out.println("");
      }
// --------------------------------------------------------------
   public void insertAt(int index, Node newNode)
      { heapArray[index] = newNode; }
// --------------------------------------------------------------
   public void incrementSize()
      { currentSize++; }
// --------------------------------------------------------------
   }  // end class Heap
////////////////////////////////////////////////////////////////
class HeapSortApp
   {
   public static void main(String[] args) throws IOException
      {
      int size, j;
      int h[]= {0, 4,            1, 3,  2, 16,  9, 10,  14, 8, 7};
      size = 11;
      Heap theHeap = new Heap(size);
      for(j=1; j<size; j++)       // fill array with
        {
            Node newNode = new Node(h[j]);
            theHeap.insertAt(j, newNode);
            theHeap.incrementSize();
        }

      System.out.print("Random: ");
        theHeap.displayArray();  // display random array
      theHeap.displayHeap();      // display heap

      for(j=size/2-1; j>=1; j--)  // make random array into heap
        theHeap.trickleDown(j);
```

```
    System.out.print("Heap:   ");
    theHeap.displayArray();     // dislay heap array
    theHeap.displayHeap();      // display heap
    for(j=size-1; j>=1; j--)    // remove from heap and
      {                         //    store at array end
      Node biggestNode = theHeap.remove();
       theHeap.insertAt(j, biggestNode);
       System.out.print("Remove & InsertAt :   ");
       theHeap.displayArray();     // dislay heap array
       theHeap.displayHeap();
     }
    System.out.print("Sorted: ");
    theHeap.displayArray();     // display sorted array
    }  // end main()
// --------------------------------------------------------------
  public static String getString() throws IOException
    {
    InputStreamReader isr = new InputStreamReader(System.in);
    BufferedReader br = new BufferedReader(isr);
    String s = br.readLine();
    return s;
    }
//--------------------------------------------------------------
  public static int getInt() throws IOException
    {
    String s = getString();
    return Integer.parseInt(s);
    }
// --------------------------------------------------------------
 }  // end class HeapSortApp
```

Outputs

```
Begin array : 4 1 3 2 16 9 10 14 8 7
                      4
           1                     3
      2          16          9          10
   14     8     7
TrickleDown :   16 14 10 8 7 9 3 2 4 1
                      16
           14                    10
      8          7          9          3
   2     4     1
Remove & InsertAt : 14 8 10 4 7 9 3 2 1 16
```

```
                    14
          8                   10
     4         7         9         3
  2     1
Remove & InsertAt : 10 8 9 4 7 1 3 2 14 16
                    10
          8                   9
     4         7         1         3
  2
Remove & InsertAt : 9 8 3 4 7 1 2 10 14 16
                    9
          8                   3
     4         7         1         2
Remove & InsertAt : 8 7 3 4 2 1 9 10 14 16
                    8
          7                   3
     4         2         1
Remove & InsertAt : 7 4 3 1 2 8 9 10 14 16
                    7
          4                   3
     1         2
Remove & InsertAt : 4 2 3 1 7 8 9 10 14 16
                    4
          2                   3
     1
Remove & InsertAt : 3 2 1 4 7 8 9 10 14 16
                    3
          2                   1
Remove & InsertAt : 2 1 3 4 7 8 9 10 14 16
                    2
          1
Remove & InsertAt : 1 2 3 4 7 8 9 10 14 16
                    1
Remove & InsertAt : 1 2 3 4 7 8 9 10 14 16
.....................................................................
Sorted: 1 2 3 4 7 8 9 10 14 16
```

ประสิทธิภาพ

เพราะว่าเมท็อด remove () ใช้เวลา 0(log n) สำหรับสมาชิกแต่ละตัว ดังนั้นในการเรียงลำดับข้อมูลทั้งหมด n ตัว จึงใช้เวลาทั้งหมด 0(n log n) ซึ่งมีประสิทธิภาพเท่ากับ Quicksort. แต่ Quicksort จะสามารถดำเนินการได้เร็วกว่า ทั้งนี้เพราะ Heapsort มีกระบวนการจัดการขั้นตอนการดำเนินการภายในลูป trickledown() มากกว่าลูปภายในของ Quicksort

7.5 คิวที่มีลำดับความสำคัญ (Priority Queues)

เรามักนำประโยชน์จากคุณสมบัติของ heap มาใช้กับคิวที่มีลำดับความสำคัญ เพราะมีฟังก์ชั่นการทำงานสอดคล้องกัน โดยโหนดแรกที่มีค่า key สูงสุดจะถูก remove ออกจากคิวเพื่อให้บริการก่อน สำหรับการสร้าง คลาสของคิวที่มีลำดับความสำคัญ (priority queue) ด้วยการเรียกคลาสของ heap มาใช้

ตัวอย่าง 7. 7 สร้างคิวที่มีลำดับความสำคัญ PQ = { 30, 50, 10, 40, 20 } ผลลัพธ์ จะเป็นคิวที่มีลำดับความสำคัญก่อนตามลำดับ คือ 50, 40, 30, 20, 10

โปรแกรม 7.3 priorityQ.java แสดงการสร้างคลาส PriorityQ โดยรวม class Heap มาเรียกใช้

```
// priorityQueue.java
// demonstrates priority queue
// to run this program: C>java PriorityQApp
//--------------------------------------------------------------------------------------------------------------
-----------------
class Heap
{  private Node heapArray[ ];
  public void insert (Node nd)
  {                          }
  public Node remove ( )
  {                          }
}//end class Heap
class PriorityQueue
{   private Heap theHeap;
   public PriorityQ(int mx)          // constructor
     {   theHeap = new Heap(mx);   }
   public void insert(Node nd)
    {   theHeap.insert(nd);   }
   public Node remove()
   {   return theHeap.remove();  }
}//class PriorityQueue
class PriorityQApp
  { public static void main(String[] args) throws IOException
    {   Node item;
```

```
        PriorityQ   thePQ = new PriorityQ(6);
       thePQ.insert(30);
       thePQ.insert(50);
       thePQ.insert(10);
       thePQ.insert(40);
       thePQ.insert(20);
       for(int i=1;i<=5;++i)
       {   item = thePQ.remove( );
          System.out.print(item.iData + " ");
       } // next i
      System.out.println();
    } // end main()
}//end class PriorityQApp
```

Outputs

```
50  40   30  20  10
```

แบบฝึกหัด

1. กำหนดอาเรย์ theHeap = {3, 5, 6, 7, 20, 8, 2, 9, 12, 15, 30, 17}
   (a) จงสร้าง Complete Binary Tree ของ the Heap
   (b) ทำการปรับต้นไม้ใน (a) ให้เป็นฮีป โดยใช้เมท็อด heapify(0
   (c) ลบข้อมูลออกจากฮีปในข้อ (b) ออก 3 ตัว โดยเมท็อด remove()
   (d) เพิ่มข้อมูล 15, 20 และ 45 เข้าไปในฮีปทีละตัวตามลำดับ
2. ใช้โจทย์เดียวกับข้อ 1 ดำเนินการกับอาเรย์ {10, 2, 7, 6, 5, 9, 12, 2, 35, 22, 15, 1, 3, 4}
3. ใช้โจทย์เดียวกับข้อ 1 ดำเนินการกับอาเรย์ {1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 15, 22, 35}
4. จงวาดรูปฮีปที่ประกอบด้วยสมาชิกที่มีค่าคีย์เป็นจำนวนคี่และมีค่าตั้งแต่ 1 – 59 โดยที่เมื่อเพิ่มค่าคีย์ใหม่ที่มีค่า 32 จะมีผลทำให้มีการปรับฮีปโดยที่ค่าคีย์ 32 ถูกสลับกับโหนดพ่อแม่ให้ลอยขึ้นไปข้างบนเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงโหนดที่เป็นลูกของรากของต้นไม้ แล้วให้ทำการสลับที่ระหว่างโหนดลูกของราก กับโหนดที่มีค่าคีย์เป็น 32
5. จงแสดงขั้นตอนของขั้นตอนวิธี heapSort เมื่อข้อมูลนำเข้าตามลำดับ คือ (2, 5, 14, 6, 10, 23, 39, 16, 25, 15)
6. จงเขียนขั้นตอนวิธีในการดำเนินการกับสแตกโดยใช้ไพรออริตีคิว และตัวแปรชนิดจำนวนเต็มเพียง 1 ตัว เท่านั้น
7. จงเขียนขั้นตอนวิธีในการดำเนินการกับคิวโดยใช้ไพรออริตีคิว และตัวแปรชนิดจำนวนเต็มเพียง 1 ตัว เท่านั้น
8. กำหนดฮีป T และ ค่าคีย์ k จงเขียนขั้นตอนวิธีในการคำนวณสมาชิกทุกตัวในฮีป T ที่มีค่าคีย์น้อยกว่าหรือเท่ากับ k